

Práce je věnována srovnání hlavních pojetí materialismu ve společenských vědách tak, jak byly formulovány v pracích Ronalda F. Ingleharta, Russela Belka a Marshy L. Richinsové. Ronald F. Inglehart vnesl do západní společenské vědy koncepci hodnotové změny od materialismu k postmaterialismu. K materialismu přistupuje jako k hodnotové orientaci, která se utvářela či utváří během vývoje společnosti, liší se mezi generacemi a na níž má vliv ekonomický růst. Podle tohoto autora dochází u poválečné generace ke změně hodnot, a to směrem od materialistických, jejichž cílem je především zajištění ekonomického dostatku, k tzv. postmaterialistickým hodnotám, které reflektují podmínky ekonomického bezpečí. Výsledky řady provedených mezinárodních srovnávacích výzkumů však nepostihují individuální rozdíly v hodnotové orientaci členů zkoumaných společností.

Na rozdíl od R. Ingleharta se Russel Belk snaží tyto individuální rozdíly v úrovni materialistické orientaci jedince postihnout. Podle něj se spolu s vývojem společnosti mění také člověk a některé jeho typické sklony reprezentují jeho vztah k materiálním objektům. Materialismus tak připisuje do značné míry vnitřním individuálním rozdílům v osobnosti a chápe jej jako osobnostní rys.

M. L. Richinsová na základě Belkovy práce dochází oproti tomu k přesvědčení, že i přesto, že materialismus může být spojován s některými charakteristickými rysy, je lépe k němu přistupovat jako k hodnotě nebo hodnotové orientaci. M. L. Richinsová identifikuje tři hlavní oblasti, které charakterizují materialistickou orientaci.